

ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ "ВЪЗДУШНА ОПАСНОСТ"

Сигналят се подава чрез прекъсващ (вълнообразен) вой на сирени, от оповестителната система на страната, в продължение на 3 минути. Сирените се дублират с вой на производствени сирени, клаксони на превозни средства, камбани и други. Най-важното, което трябва да се знае е, че при подаването на този сигнал, трябва да се запази самообладание Спокойно и разумно да се предприемат следните действия:

1. Ако сигналят ви завари вкъщи:

- * облечете себе си и децата, помогнете на възрастните и болните;
- * изключете електрическата, газопроводната и водопроводната мрежа и загасете печките; * вземете личните документи, средствата за индивидуална защита, за първа медицинска помощ, лични вещи, храна и вода;
- * затворете вратите и прозорците, заключете жилището и предупредете съседите;
- * бързо заемете определеното Ви укрите;

2. Ако сигналят ви завари на работа или в училище:

- * ш указания на ръководството прекъснете работа;
- * бързо се насочете към укритието на вашето ведомство, учреждение, фирма;
- * учебните занятия се преустановяват и децата се отвеждат от учителите в укритията;
- * при работа на полето, бързо се укрийте в подготвени или естествени укрития (оврази, канавки, дерета и др.), при възможност укрийте техниката и животни;

3. Ако сигналят ви завари на обществени места, на улицата или в автомобил:

- * внимателно изслушайте указанията на органите по реда и се отправете към най-близкото укрите;
- * ако сте на улицата, спазвайте указанията на органите по реда, ако няма наблизо скривалище, укрийте се под мост, подлез или канавка;
- * ако сте в транспортно средство, изчакайте спирането му и се отправете към най-близкото скривалище, подлез или мост;

4. При сигнал "Отбой от въздушна опасност" - непрекъснат вой на сирени в продължение на три минути, напуснете укритията. Изпълнявайте указанията на Пожарна безопасност и защита на населението /ПБЗН/ и другите органи по реда.

УКАЗАНИЯ И РЕД ЗА ЗАЕМАНЕ НА ЗАЩИТНИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ И ПОВЕДЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ТЯХ

Заемането на защитните съоръжения, /скривалища и противорадиационните укрития/ и пригодените за тази цел помещения, става след подаването на сигнал "Въздушна опасност".

Правила за поведение при сигнал "Въздушна опасност":

- * Запазете самообладание. Вземете предварително приготвения личен багаж (документи, хранителни продукти, лекарства, вода, фенерче и др.). Незабавно се отправете към предварително определеното Ви защитно съоръжено, обозначено с табелки.
- * При влизане в тях, давайте предимство на болните, възрастните хора и децата.

* Не водете със себе си домашни животни.

Какво трябва да знаем за бойните отровни вещества?

Това са такива вещества, които разпръснати с оръжия или чрез терористични действия в малки количества могат да причинят на човека увреждания, свързани с временна нетрудоспособност, сълзотечение, кихане и разстройване на дишането, психически разстройства, тежки увреждания на кожата и дихателните пътища или смърт. В условията на съвременния свят, срещу населението при военни действия и терористични актове могат да се употребят бойни отровни вещества за създаване на паника, причиняване на временна нетрудоспособност на голяма част от него, при диверсионно използване чрез замърсяване на питейни води или храни за масова употреба. Въздействие срещу населението може да има и в резултат на терористични актове с бойни отровни вещества на места с масово пребиваване на хора: ЖП гари, станции на метрото, превозни средства от градския или ЖП транспорт, летища, обществени сгради - административни сгради, болници и поликлиники, кина, театри, училища, дискотеки, заведения за обществено хранене, масови обществени прояви - шествия, концерти, митинги, спортни състезания и други.

Какви са признаците за употреба на отровни вещества?

Признаци са масови оплаквания в определен район, сграда, превозно средство, с едни и същи симптоми на въздействие: сълзотечение, кашлица, нарушено дишане, виене на свят, силно главоболие, проблеми със зрението, припадане, проблеми със сърдечната дейност, усещане за силна потиснатост и депресивни състояния, дезориентация и халюцинации, необяснимо състояние на страх, повръщане, неконтролирано изпускане по нужда, треперене и гърчове.

Как да се реагира в такива случаи?

Незабавно да се напусне района (мястото) на събитието, като пред носа и устата се постави носна кърпа, шалче, шапка или друга текстилна материя. Ако почувствате някои от признаците, посочени по-горе, незабавно потърсете помощ като се обърнете към граждани, персонал на магазини, полиция, таксиметров транспорт за повикване на екип за спешна медицинска помощ. Ако сте станал свидетел на подобно явление и не сте поразен от отровното вещество, намерете най-бърз начин да уведомите спешната помощ, като опишете събитието на дежурния диспечер. При възможност сигнализирайте на полицията и на ПБЗН. Ако имате възможност помогнете на някои от поразените да напуснат района на въздействие. След напускане на района измийте лицето и ръцете си. Изплакнете обилно с вода лицето, носа и при възможност направете промивка с разтвор на сода бикарбонат. Препоръчително е да минете през лекарски преглед и лабораторни изследвания.

Спасителните действия в такива случаи се извършват от специализирани екипи със средства за защита на дихателните органи и кожата и употреба на специфични противоотрови (антидоти). При очаквано въздействие с бойни отровни вещества предварително ще бъдат раздадени противогази на децата и възрастните и детски камери за децата до 1.5 годишна възраст.

Информация за реда за раздаване на индивидуалните средства за защита може да получите от инспектора по „ОМП и ПУ“ на общината. Те ще се съхраняват в домовете в готовност за използване.

След получаване на сигнал за въздействие с химическо оръжие (биене на камбани, метални предмети, реплика "Внимание! Внимание! Химическа опасност!"), се прави следното:

1. Поставя се противогазът и се заема скривалището (ако има такова).
2. Ако няма специално място за укриване, една от стаите на жилището се херметизира и в нея се събират всички пребиваващи в жилището лица.
3. Слушат се указанията на ПБЗН по радиото, телевизията и локалните средства за масово осведомяване, за поведението и действията в условията на въздействие от химическо оръжие.
4. Ако се наложи излизане извън жилището или извън скривалището, то се извършва с поставени средства за защита, а при връщане обратно, горното облекло, с което е пребивавано навън, се съблича на определено пред скривалището място (преддверието) или антрето (банята) на жилището, като по възможност се поставя в полиетиленов чувал. Противогазът не се сменя, докато от ПБЗН не се получи сигнал "Отбой" от химическа опасност.

СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА НА ДИХАТЕЛНИТЕ ОРГАНИ

ОТ ПРОСТ ТИП - ПАМУЧНО-МАРЛЕНА ПРЕВРЪЗКА.

Памучно-марлената превръзка служи за краткотрайна защита на дихателните органи от химически и радиоактивни вещества и биологични средства. Тя може да се изработи от всеки гражданин.

Памучно-марлената превръзка се изготвя от парче марля и памук.

*** за възрастни** - марля с размери 100 x 50 см. и памук с дебелина 2-3 см. и размери 30 x 20 см.

*** за детска памучно-марлена превръзка** е необходима марля 80 x 40 см. и пласт памук с дебелина 2-3 см и размери 20 x 15 см.

Вземат се няколко пласта марля с посочените размери и по средата се поставя памукът. Горната и долната страна на марлята се сгъват, застъпват се върху памука и се зашиват по краищата. След това се правят два разреза от лявата и от дясната страна, с дължина 30-35 см. /до памука/ и се зашиват краищата така, че да се получат по две връзки от двете страни за връзване. При използването на памучно-марлената превръзка трябва да се закрива подбрадието, устата и носа до очните вдлъбнатини.

При замърсяване с амоняк марлената превръзка да се натопи в оцет или в 5-10% разтвор на лимонена киселина /лимонтозу/.

При замърсяване с хлор, други кисели газове /серен диоксид, азотен диоксид/ и продукти на горенето маската да се натопи в 5% разтвор на сода бикарбонат/сода за хляб/.

Памучно-марлената превръзка може да се използва многократно след изпиране. Тя се използва за излизане от огнището на поражение до безопасно място с последващо поставяне на противогаз. За защита на дихателните органи от промишлени отровни вещества се използват и подръчни средства като: хавлиени кърпи, обикновени кърпи и др., напоени с разтвор на сода бикарбонат или на винена, лимонена киселина за неутрализиране, в зависимост от вида на отровното вещество. Ако не знаете какво е отровното вещество, може да използвате само чиста вода.

Химическо и бактериологическо замърсяване може да възникне при военни действия и при терористични актове. Най застрашени са местата, където се събират много хора. Първите признаци на въздействие са масова поява на кашлица, сълзене на очите, нарушено дишане, виене на свят, силно главоболие и други.

- * Запазете самообладание.
- * Пред носа и устата поставете какъв и да е плат.
- * Незабавно напуснете района на събитието. Изтегляйте се в посока перпендикулярна на вятъра.
- * Ако почувствате някои от признаците, посочени по-горе, незабавно потърсете спешна медицинска помощ.
- * Ако имате възможност, помогнете на някои от поразените да напуснат района на въздействие, уведомете полицията и ПБЗН.
- * След напускане на района измийте лицето и ръцете си. Изплакнете обилно с вода лицето, носа и устата и при възможност направете промивка с разтвор на сода бикарбонат. Минете на лекарски преглед и лабораторни изследвания.

УКАЗАНИЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РЪСТ НА ПРОТИВОГАЗИ

ПРОТИВОГАЗИ ПГ- 1 И ПГ-7 wм

За определяне ръст на противогаз ПГ-1, и ПГ-7 wм се използва специален ръстомер. За определяне на размерите уредът се разтваря, като едното му рамо се поставя под брадата, а другото в най-ниската част на носа. По деленията, отбелязани на уреда се определя ръста /Първи, втори и трети.

ПРОТИВОГАЗ - ШЛЕМ МАСКА

Подборът на лицевата част се определя от дължината на линията, минаваща през най-високата част на главата /темето/, бузите и брадичката. Второто измерване, което трябва да направите е на линията минаваща над веждите и съединяваща отворите на ушите. Сборът от двете измервания в сантиметри определя искания размер.

Съотношението см/размер на **противогаз - шлем маска** е следното:

- * 93 - 95см - Първи размер
- * 95 - 99 см. - Втори размер
- * 99 - 103 см. - Трети размер
- * над 103 см. - Четвърти размер

В защитните съоръжения спазвайте следния ред:

- * заемете указаното ви място;
- * не се поддавайте на слухове и не изпадайте в паника, не вдигайте шум; не пушете, паленето на източници с открит пламък е опасно;
- * не употребявайте алкохол и наркотични вещества; * не внасяйте със себе си отровни и запалителни вещества;
- * при евентуално изключване на електрозахранването, запазете самообладание и изчакайте включването на агрегата;
- при необходимост, окажете помощ на хората около Вас; не напускайте самоволно
- * защитното съоръжение;
- * при затрупване на основния изход, използвайте аварийния;
- * напускането на защитното съоръжение се извършва след подаване на сигнала "Отбой на Въздушна опасност";
- * изпълнявайте указанията на органите на ПБЗН и проявете готовност за оказване помощ на пострадали.

УКАЗАНИЯ ЗА ХЕРМЕТИЗИРАНЕ НА ПОМЕЩЕНИЯ

Ако няма наблизо скривалище или противорадиационното укритие, можете да използвате мазета, гаражи и други добре уплътнени подземни помещения. Ако не разполагате със споменатите помещения, херметизирате подходяща стая в сградата, в която се намирате. Херметизацията е задължителна, дори ако притежавате индивидуални средства за защита на дихателните пътища - противогази.

Общи правила за херметизиране

За херметизирането на прозорци, врати и отдушници използвайте подръчни материали за уплътнение. Луфтовете между рамките и касите на вратите и прозорците се уплътняват с ленти от дунапрен, пластмаса, каучук или хартия. Счупените стъкла на прозорците се подменят със здрави. Пукнатините по вратите и прозорците се шпакловат и се запушват с маджун, а тези в стените, около касите и вратите, прозорците, водопроводните и паропроводните тръби се намазват с хоросан, циментов разтвор, гипс или полиуретанова пяна. Отдушниците, розетките и комините, а също и другите отвори се затварят.

РАДИОАКТИВНОСТ

Радиоактивно замърсяване може да възникне в мирно време вследствие на радиационна авария, трансграничен пренос или при нарушаване мерките за безопасност при работа с източници на йонизиращи лъчения. При радиационна обстановка хората може да получат облъчване от радиоактивното замърсяване : външно при престояване в замърсен район и вътрешно - чрез вдишване на радиоактивен въздух, както и чрез хранителни продукти и вода. Особено застрашена е 30-километровата зона около АЕЦ. В първите часове след аварията. Сигналът се подава чрез локалната сиренна система на АЕЦ "Козлодуй", сиренната система в 30- км зона, БНР, БНТ, местни радиотранслационни възли и други средства.

- * Спазвайте конкретните указания на ПБЗН;
- * Ако компетентните органи препоръчат, извършете йодна профилактика по дадената ви схема;
- * Имайте готовност да бъдете евакуирани, за целта следете подаването на съответния сигнал. Поставете в полиетиленови пликове документи за самоличност, пари, лекарства, носими ценности, комплект връхни дрехи, храна за две-три денонощия, питейна вода;
- * Ако имате в дома си помещение, подходящо за укритие, веднага го заемете, а при липса на укритие вземете мерки за уплътняване на вратите и на прозорците;
- * Консумирайте само трайни и консервирани продукти;
- * Ограничете излизането от дома си, ако това е наложително използвайте противогаз с филтър за радиоактивен йод, противопрахови маски, марлени превръзки. След пребиваване на открито свалете обувките и връхните дрехи и ги приберете отделно;
- * Спазвайте правилата за лична хигиена;
- * Следете информацията за обстановката по радиото и телевизията. Изпълнявайте точно указанията на ПБЗН.

При получаване на сигнал за евакуация:

- * Изключете електрическата, газовата и водопроводната мрежа и загасете печките, затворете вратите и прозорците и спуснете пердетата, вземете със себе си най-необходимото.
- * Евакуация с личен транспорт до пункта за специална обработка ще се разрешава само ако предварително ви е даден специален евакуационен пропуск.
- * Не вземайте домашни животни, затворете добитъка и оставете в помещенията вода и храна за 2-3 дена. Ако е необходимо животните ще бъдат евакуирани допълнително от съответните органи.

Ако не е наложително извършването на евакуация:

- Спазвайте лична хигиена. Измивайте ръцете си старателно, особено преди хранене, къпете се всекидневно.
- Дишайте през носа, а при излизане през маска или навлажнена кърпа.
- При влизане в жилището трябва да събуете обувките и да свалите връхните дрехи, съхранявайте ги отделно.
- Не допускате замърсяване жилището.

-Децата трябва да останат въщи до изясняване на обстановката. -Затворете прозорците и добре ги уплътнете, проветрявайте само при тихо време и то чрез прозорец, на който сте поставили в 3-4 пласта тензух или друго парче плат. -Не метете и не тупайте, почиствайте ежедневно с влажна кърпа. -При ползване на прахосмукачка, изходящата струя трябва да се филтрира допълнително през мокра кърпа.

-Изпирайте често дрехите и спалното бельо, не сушете на открито.

-Хранителните продукти съхранявайте в плътно затворени съдове, следете указанията и конкретните мерки за кулинарната им обработка.

Когато сте на открито:

Не предприемайте излети и разходки сред природата. Ограничете пътуванията, особено по черни и прашни пътища. Необходимо е често да се мият улиците и тротоарите. Не метете двора, оросявайте със струя вода тревните площи и обливайте пътеките около къщата си. Не сядайте на тревата и другите зелени площи. Не се къпете в открити водоеми.

Обработка на хранителни продукти и вода:

* Не консумирайте хранителни продукти, за които е обявена временна забрана. За предпочитане е да използвате наличните консервирани и други трайни хранителни продукти. Ако се налага пренасяне на храни, поставете ги в найлонови торби.

* Запазването на хранителните продукти да става в мазета, затворени килери и ниши или в херметически затварящи се съдове. Обработвайте и пригответе храните в затворени помещения. Изключете от менюто си пресните, особено листни зеленчуци и пресните млечни продукти. По-безопасни са сушените и консервирани плодове и зеленчуци, кореноплодните, рибата, сухото мляко.

* Замърсените хранителните продукти, които не подлежат на термична обработка, консумирайте само след обилно измиване с вода и допълнително изкисване за 24 часа. При готвенето обезкостете, сварете месото и изхвърлете първия бульон.

* Вода за питейни и домакински нужди да се взема само от закрити, контролирани и разрешени за ползване водоизточници. Препоръчително е децата да пият минерална вода с ниско съдържание на радон.

Мерки за опазване на животните и селскостопанската продукция.

През първия период на високо замърсяване, животните да не се извеждат от оборите, да се преустанови пашата, а храненето да става с навлажнени концентрирани или с груби фуражи. Боксовете и другите закрити помещения да се измиват ежедневно с вода. Останалите на открито сено и други фуражи да се ползват след отстраняване на горния слой /10-15 см./. Добитите през периода фуражи да се складират за около 2 месеца. Реколтата да се събира във възможните най-късни агротехнически срокове. За намаляване степента на замърсеност на растителните суровини, спазвайте конкретните указанията на компетентните органи за обработването на продуктите и сроковете за използването им.